بەملەرزەی ڕەفراندوم لە کشکی سوتان نزیک دەبتەوە؟ … هیوا خۆشناو

کەمتر لە دوو حەوتو کاتمان لەبەردەستدا ماوە بۆ ئەنجامدانی ڕەفراندومی (گۆڕینی دەستوری تورکیا لە پارلمانەوە بۆ سەرکایەتی، کە دەستکاتی زیاتر دەدات بۆ ئەردۆغان و دەیپارێزێ لە لێپێچینەوە یاساییەکان).

هەوا و ئاشکراکردنی ئامارە سەربەخۆکانی ئەو چوار ڕۆژەی دوایی، نیشانمان ئەدات کە لە ١٦ی ئەو مانگەدا، بەملەرزەیەکی توند بە ئاراستەی کشکی سوتانکەی ئەنکەرە بەرەوەیە. ئەگەر لەو ماوە کورتەدا، ئۆپۆزیسیۆن، پارتە چەپ و سیکولارەکان لەگەڵ ئیسلامیەکانی دژ بە ئەردۆغان بەردەوام بن لەسەر هەڵمەتی (نەخێر)، ئەوا دەکرێ بەرەی نەتەوەپەرستی و کۆنسەرڤاتیڤی تورک کە خەیان لە (ئاک پارتی و مەهەپە "پارتی نەتەوەپەرستی تورک") ئەبینەوە مسۆگەرە.

بەرلەوەی بەیار بدەین با سەیری ئامارەکان بکەین:

کەمپانیای ساناری تایبەت بە ئامارەکانی هەبژاردن کە بە گرینگترین و جێی باوەڕترین کەمپانیا دەزاندرێ: نەخێر بە گۆڕینی دەستور % ٥١،٠٢ بەرامبەر بە گۆڕینی دەستور %٤٨،٨

دەزگای لێکۆڵینەوەی گەزیجی: ژمارەی ئەوانەی تا ئێستا بڕیاریان نەداوە و نزیکی دەنگی نەخێرن ئەگاتە %٦،٨. لە % ٥٢.٦ی ئەوانەی دەنگ بە پڕۆژەکەی ئاک پارتی دەدەن، ئاگایان لە ناوەڕۆکی پڕۆژەکە نیە.

دەزگای لێکۆڵینەوەی ئەڤراسیا: دەنگی نەخێر ٥٥.٥٣. دەنگی بەڵێ ٤٤.٤٧

کەمپانیاکانی نزیک لە ئاک پارتی: هەشیاری بەرزبوونەوەی دەنگی نەخێر دەدەن لە %٤٥ ەوە بۆ %٤٧. ئەوان پێیان وایە لەناو ئاک پارتیدا خاوەنی دەنگی نەخێر زۆرن، بەڵام خەیان ئاشکرا ناکەن!!.

ئەحمەد یلدرمی سەرکی گروپی HDP لە پارلمانی تورکیا، لە لێدوانێکیدا بۆ سایتی سەربەخۆی T24 دا : (تا ئێستا هیچ ئامارێکمان نەبینیوە کە نیشانی بدات ڕۆژی دەنگدەران بۆ "بەڵێ" دەگاتە %٤٠). ناوبراو پێیوایە سەرباری ڕەوشی دژوار، سانسۆری مەدیاکان و گوشار لەسەر سیاسیەکان لە زیندانەکاندا، ٨ی مارس و نەورۆز نیشانیدا کە تورکیا بۆ گشتی و کورد بەتایبەتی سۆری خۆی بۆ

سیاسەتی ئاک پارتی نەنواندوە و بەپێچەوانەوە بە بەیارە بە گەیشتن بە سەرکەوتن.

نوسەری بەناوودەنگی ڕۆژنامەی یەنی چاغی تورکیا یاقوز سەلیم دەمیراغ لە بابەتێکیدا بە سەردێری (با هیچ کەسێک ڕانەچەکە ئۆگرهاتو دەنگی نەخێر بە گۆڕینی سیستەم لە ڕەفراندومدا بگاتە ٦٠%). ناوبراو باس لەو ئامارانە دەکات کە لە مانگی ئابردودا ئاگەیەندرابون و بەپێی ئەوە ڕۆژی کەسانی بە بەیار دەگەیشتە ٢٠%. نوسەر پێیوایە بەپێی دوا ئاماری دەزگای سەنار، ئەو ڕۆژەیە ئێستا لەبەرژەوەندی لایەنی "نەخێر"دابەزیوە بە لە ١٣%. نوسەر کە ئەزمونێکی زۆری هەیە لە هەڵبژاردنەکانی تورکیادا، پێیوایە ئەنجامی کۆتایی هەر هەڵبژاردنێک شارە گەورەکان دیاری دەکەن و لە ئێستاشدا لە شارەکانی وەک ئێستەنبوڵ و ئەنکارا دا، دەنگی "نەخێر" بەچەند پوانێک لە دەنگی "بەڵێ" زیاترە. هەروەها ئەو ڕۆژەیە "نەخێر" لە سەیەمین شاری گەورەی تورکیا (ئیزمیر) زۆر زیاترە. ناوبراو باسی سەردانی ڕەجەب تەیب ئەردۆغان کە لە ڕۆژانی دواییدا بە خیوەتگەکانی خاوەنی دەنگی "نەخێر" ئەنجامیدا دەکات و ئەڵێ: (سەردانی ئەردۆغان و پاڵانەوە و پرسیاری وەک:چیتان دەوێ؟ چیتان ویستوە من بەتانم ئەنجام نەدابێ؟ بەچارەیی و لاوازی ئەو نیشان دەدات).

ئۆگەرچی لە ماوەی یەک ساڵدا ئەردۆغان و ئاک پارتی توانیان ژمارەیەکی زۆر دەزگای دەوڵەت کۆنترۆڵ بکەن و ژمارەیەکی زۆریش لە دامودەزگا و کەس و گروپە نیزیکانیان لە کار دورخستنەوە و خستنە زیندانەکان، بەڵام تا ئێستاش جگە لە پۆلیس ژمارەیەکی زۆر لە دامودەزگا حکومی و نیمچە حکومیەکان وەک زانکۆکان، کەرتی تایبەت و کەمپانیا بازرگانیەکان، کەرتی کشتوکاڵ و گەشتیاری لە سیاسەتی ئاک پارتی ڕازی نین و بەو شێوەیە جیاوازیەکی ئەوتۆ لە نێوان بڕیاری "نەخێر" و "بەڵێ" دا نیە. لە ڕۆژانی دواییدا هەست ئەکرێ، دەنگی بەڵێ بەهێی هەوەستەکانی ئەوروپا دژ بە ئاک پارتی و ئەردۆغان، هەوەستی ئەمریکا و ڕوسیا دژ بە تورکیا و گۆشەگیرکردنی لە باکوری سوریادا، لەگەڵ پوکاندنەوەی ئابووری وڵاتەکە، لە کەمیدابێ. پێشبینی ئەکرێ، کوردان بتوانن ئەنجامی ئەو ڕەفراندومە یەکلایی بکەنەوەو ئێستاکە چاوی هەردو لایەن لەسەر کوردانێ.
بەپێی بەشێکی زۆر لە ئامارەکان، لەناو پارتی نەتەوەیی تورکیادا "مەهەپە" کە هاوپەیمانی ئاک پارتین بە دەنگی "بەڵێ" ١/٣ی ئەندامان دەنگ بە "نەخێر" دەدەن.

لە ١٦/٤/٢٠١٧ دا لە تەواوی تورکیادا هەڵفراندومی سەبارەت بە پاکێتە ١٨ خاڵیەکەی ئاک پارتی ئەنجام دەدرێ کە بریتیە لە گۆڕینی دەستوری تورکیا لە پارلمانەوە بۆ (سیستەمی تاکە کەس) one-man-rule system و کەمکردنەوەی سیستەمی چاودێری و هاوسەنگکردن Checks and balances. ئەگەرچی پێشبینی ئەکرا، دەنگی بەڵێ بە گۆڕینی دەستوری تورکیا بەسەر دەنگی نەخێردا زاڵببێ، بەڵام کەمەک هەکار کە بڕەکی تورکیا و ئاک پارتیان گرتوە هەنگبێ کاریگەری خراپی بەسەر کەمەگەی کەنسەرفاتیقی تورکیادا کردبێ، لەوانە: تەکچونی باری دەرونی سوپای تورکیا دوای کەدەتا شکستخواردوەکەی هاوینی ساڵی ڕابردو، سنوردارکردن و کەتایی پێهێنانی ئۆپەراسیۆنی قەڵغانی فورات لە سوریا لە لایەن ڕوسیا، ئێران و ئەمریکا. ڕێگانەدان بە بەشداریکردنی تورکیا لە ڕزگارکردنی ڕەقە، هەوڵستی ئەورووپا، پارلمانی یەکێتی ئەورووپا و لە هەمووشی گرینگتر، گرژی دیبلۆماسی نێوان هەندا-ئەمانیا و تورکیا.

زۆر سەختە لەماوەیەکی کورتدا، پێشانی پێوەندی نێوان ئانکارە و خرئاوا، بەتایبەتی یەکێتی ئەورووپا ئاسایی ببێتەوە. ئەگەر دەنگی بەڵێ لە هەڵفراندومی دا سەرکەوت، ئەوا پێوەندیەکانی نێوان تورکیا و جیهانی دەرەوە لە ئاستی ئێستا خراپتر دەبن. ئەگەر دەنگی "نا" سەرکەوتنی بەدەستهێنا، ئەوکاتە قەیرانەکان قوڵتر دەبنەوە و هەنگبێ لە بەشایی سیاسیدا پارلمان داوای هەڵبژاردنی پێشوەخت بکات.

http://carnegieeurope.eu/strategiceurope/68400

Turkey's Critical Constitutional Referendum – Analysis

http://www.cumhuriyet.com.tr/koseyazisi/709750/Secimin_kaderini_Kurtler_belirleyecek.html

CHP'li Tekin'in iddiası: 'Hayır'ın yüzde 63'ün altına düşmesi mümkün değil

http://t24.com.tr/haber/referandumda-hayir-oylarinin-orani-yuzde-60i-gecerse-kimse-sasirmasin,396514

حزبی شیوعی عێراق – کوردستان، تەمەنێکی درێژو کۆمۆنیزم شکست، بۆچی؟ … ئاسۆ بیارەیی

بۆ خوێندنەوەی ئەم بابەتە کلیکی ئێرە بکەن …

بۆ مـــــــــــــــورتـزەقـکردن و میلیشیاییکردنی گەلانی ناوچەکە بەردەوامە-2 … جیهاد موحەمەد

بەشی دووەەم

مرۆڤ، بوونەوەرێکە بەردەوام حەز و ئارەزووی لە پێکەوەژیان و خۆشی و خۆشگـــوزەرانی و بەختەوەری و ئـــاسوودەیی و ئاســـایش. لە هەمانکاتیشدا حەزی لە هەڵە و نەنووشتانەوە و خۆ بە پاڵەوانکردن هەیە، لە بەرامبەر تـــرس و تەقاندنـــدا ڕاحـــی بەرەنگـــاربوونەوەی تێدایە، بەڵام هەموو ئەوانە، چ (حەز و ئارەزووی بە پێکەوەژیان و خۆشی و خۆشگوزەرانی و بەختەوەری و ئاسوودەیی و ئاسایش) چ (حەز و ئارەزووی لە هەڵە و نەنووشتانەوە و خۆ بە پاڵەوانکردن)، چ (ڕاحـــتەحـــاڵی بە بەرەنگـــاربوونەوە) پـــاشـــەرن بە ئەوەی مرۆڤـــایـــەتی پێکەوە بژیـــن، لـــەرەدا مرۆڤ بە مانا نەگەتیڤەکەی بەکارناهێنم،

بەکو بو مانایی کە پکاوە ژیان و لە ناو کۆمەڵی گورەدا نەبێت، مرۆڤ ناتوانێت بە تەنها هەموو ئاو حەز و ئارەزووانی بهێنێتە دی. بەڵام ئەگەر مرۆڤ ئاگای لە خۆی نەبێت و هۆشیار نەبێت کە چۆن ئاو مێگەلییە بە ئاراستەی بە هەزبوونکی ئارەزوی بکاردەهێنێت، ئاوە، مێگەلییەکەی و کەردنەوەی خۆی لە هەڵکدا، دەیخاتە بەتەی حیزبگەلیک و ئایدەلۆجیگەلکی دگماوە بە ناوی خەبات و تەکۆشانەوە، و دەبێت بە ڕابەتی ئاو حیزبگەلاو ئاو ئایدەلۆجیگەلە، ئیتر هەرچی پێی بڵێیت ئازدی و سەربەخۆیی و کەسایەتی خۆیەتی نامێنێت و هەموو هێز و تواناکانی خۆی ئادەستی ئاو هەزە دکات کە هەڵدەسوڕێنێت، ئەم کۆشێکی گورەی کۆمەڵگە ڕۆژهەڵاتیکانە.

لە ناو ئەم کۆمەڵە جیاوازانەی مرۆڤگەلکی زەر و زەوەند لەم جیهانەدا، بە خڕکخستن و خەباتوبردن، بە کەردنەوەی ئاو هەزە مێگەلییەی ئاماژەم پێدا، پێش ئاوەی هۆشیاریی و زانین و زانست دەوری خۆی ببینێت، هەروەها پێش ئاوەشی باری ژیان و ئابووری و داهات دەوری خۆی ببینێت، ئاوەی دەوری سەرکی دەبینێت بە ڕکخستنی هەرچ کۆمەڵێک لەم کۆمەڵانە بە ئاستەوخۆ سیاسەت و پرسە سیاسییەکانە، کە حیزبە سیاسییەکان و دەوڵەتکان و حکومەتکان نوێرایەتی ئاو سیاسەتە دکەن. بەڵێ سیاسەتی حیزبەکان و دەوڵەتکان و حکومەتکان بە ئاسانی دتوانن نوێنرایەتی حەز و ئارەزووکانی مرۆڤکانی ناو کۆمەڵکانی خۆیان بکەن. بە ئاسانی دتوانن هەڵیانبسوڕێنن. بە ئاسانی دتوانن ئاراستەیان بکەن بە گوێرەی بەرژەوەندی و بەردەوامی حوکمانیی خۆیان.

ئاوەی کە ئێستا من وەک هاوڵاتییەکی کورد دەیبینم لە هەموو ناوچەکەدا و بە تایبەتی لە عێراق و کوردستاندا سیاسەتکی بە عەسکەرتاریکردنی کۆمەڵگە، لە ئارادایە. کۆمەڵی مەدەنی و سیستمی دیموکراتیەت و هەڵبژاردن و حوکمانییەکی دەستوری و یاسایی کە لە ڕۆژی ڕوخاندنی ڕژمی عێراقییەوە لە سەر دەستی ئەمریکا و هاوپەیمانەکانیدا ئیدعای بە دکرێت بە یەکجاری دەبێت بە دریەکی شاخدار و بە دەیان ساڵی تریش کوردستان و عێراق بەرەو وێران بوون و ململانێ ناعەقلانییەکان ئاراستە دکات.

لە ناو کۆمەڵگە پشکووتووکاندا، بەرژەوەندی حیزبەکان و دەوڵەت و حکومەت، تەکڵە بووە لەگەڵ بەرژەوەندی گشتی خەڵکدا، بە جۆرێک تەکئاڵاون کە بە ئاسانی لێک جیانەکرێنەوە، بەرژەوەندی حوکمانەکان و بەرژەوەندی خەڵکی گشتی یەک مەسەلەیە، بەمەش

دەگوترێت سیستمی دیموکراتی و پێکەوەژیانێکی دیموکراتی و سیستمی سێکولار. لەم کۆمەڵگە پێشکەوتوانەدا لە بەرئەوەی زانست و فەلسەفەی مرۆڤدۆستی و دادپەروەری و پێکەوژیان و یەکسانی بە دەستور و یاسا دەکخراوە، بەیە نە حیزب، نە حکومەت، نە دەوڵەت بەی نییە لەو سیستمە دیموکراتییە دەربچێت. ئەمەش پەی دەگوترێت حوکم و دەوڵەت و پێکەوەژیانی عەقڵانیانە، بەو واتایەی عەقڵ لە هەموو بوارێکدا بەکاردەهێنرێت و دەمێکە وازیان لە هەڵاوێردی و جیاکاری و نایەکسانی و نادادی هێناوە، کە ئەمانە هەموویان بەرهەمی ناعەقڵانین.

بەڵام لە کۆمەڵگە شارقی و ئیسلامییەکاندا، لەو کۆمەڵگەیانەی کە بەردەوام چاو لەسەر ئابردووە نێک داهاتوو، هەروەها ناهێشیاری و نەخوێندەواری بەربڵاوە لە نێو خەڵکی گشیدا، کە زەرینە پێکدەهێنن. بەم هەکارانە، حیزب و دەوڵەت و حکومەت بە ئاسانی دەتوانن هەموو حەز و ئارەزووەکانی مرۆڤەکان چ ئەوانەی ئەرێنین و چ ئەوانەی نەرێنین، داگیربکرێن بەناوی بەدیهێنانییان و گەیاندنیان بە ئامانج و ئاواتەکانیان. لە لایەکیترێشەوە ئەو حیزبگەل و بزووتنەوە دینیانەی ئەگەر لەگەڵ حکومەت و دەوڵەتیش نەبن، ئەوە بەشێکی گەورەی کۆمەڵگەی دینییان داگیرکردووە بە ناوی ئەپەزسوێنییەوە، بە ناوی ئەوەی دین و کولتوورە دینییەکان ترسیان لەسەرە و ئەمان دەخوازن بیانپارێزن.
ئیتر بەم شێوەیە. دەنگی حەق و مرۆڤدۆستی و دەنگ و ڕەنگی پێکەوژیان و پێکەوە هەڵکردن و تەڵەرانس، دەنگی ناڕەزایەتی بەرامبەر بە جەنگ و ماڵوێرانی، دەنگی دیموکراتی و مافی مرۆڤ، دەنگی ئازادی و سەرفرازی، لە ژێری ژەڕەوێیە و نقەی دەت، دەنگی حیزب و حوکمەت و دین و تراسوێن و کولتوورە دواکەوتووەکانیش لەسەرەوێن و تاک و کۆمەڵگە ئاراستە دەکەن. هەموو ئەم دەنگ و ڕەنگانە لای ئەم هێزە شەڕخوازانە، داگیرکراوە. ئەم هێزانە بوون بە خاوەنی دەنگ ڕەواو حەقەکان و بە ناوی ئەم دەنگانەوە بە دژیان هێزار و سەتان هێزار کوێی گەنجی ئەم وڵاتە و ئەم ناوچەیە ڕاپەچی بەرەکانی جەنگ دەکەن. نموونەکان زۆق زۆق دەبینرێت و کەسیش ناتوانێت باسیان بکات و ڕاگەیاندنەکانیش چونکە بوون بە مینبەری ئەم شەرخوازانە، نقەیان لەوە نایەت بەرامبەر بەم کارەسات و تاوانە گەورانەی کە بەڕێوەیە. هەکاری ئەم بەدەنگیەش سەبوونی بەشەکی دیکەی کۆمەڵگەیە کە خەیاڵیان ڕادەستی حوکمانە دەستڕشتووەکان کردووە و بوون بە حیزبی.

کەواتە بە ناوی ڕەوایەتییەکانەوە، بە ناوی مافەکانەوە، بە ناوی خۆ پارستن و بەرژەوەندی گشتییەوە، بە ناوی دین و ئاینزاکانەوە، ئێم هەزانە شەڕکی نێوخۆیان بەرپا کردووە. ئەگەر تەنها سەیری ئەو مەسەلانەی کە ڕەوا و حەق و ئەرێنین بکەین و هەوتیان بکەینەوە لەوەی چۆن و بۆچ ڕەگەزیەک و کەی دەتوانین بەدیبان بهێنین، ئەوە کەس ناتوانێت نکۆلی لەو ڕەوایەتیانە بکات. بەڵام لە ڕاستیدا مرۆڤی ژیر و هۆشمەند مەسەلە ڕەواکان و مافە ڕەواکان ناکات بە چەکێک بۆ درێژەپێدانی شەڕ و کوشتن و بڕین، هەوتیان ناکاتەوە لە تەڵامان و وردبوونەوەی قوڵ، کەمەڵێک میکانیزمی ئینساندۆستی و تێگەیشتن و زیرەکانە و هۆشیارانە بەکاردەهێنێت بۆ گەیشتن پێیان، ئەگەر بۆی بکرێت، وای دانانێت کە دەبێت تەنها بە شەڕ و ئاژاوەگێڕی بهێنرێنە دی. ئەگەر شەڕیشیان لەسەر کرا، ئەوە هەون و ئاشکرا بەرەی حەق و ناحەق، بەرەی پشکۆتوو و دواکەوتوو، بەرەی دیمکوراتیێت و نادیمکوراتی دیار و ئاشکرا دەبن، ئەو کاتە شەڕ دەکرێت لەسەر ماف و حەقکان بەرامبەر بە هێزە داگیرکەرەکانی مافەکان و حەقکان. بەیە جیاوازی عەقڵانیێت و ناعەقڵانیێت لەردایە، کە عەقڵانیێت ئەوەیە ژیانی هاوبەشی نێوان هەموو ئەو نەتەوە و دینە جیاوازەکان، هاوبەشی و پێکەوە هەڵکردنی و لێبوردەیی(تۆلیرانس) نێوان کولتوورە جیاوازەکان، بەزرێتەوە و گەشەی پێبدرێت نەک زیاتر دووربخرێنەوە لە یەکتری و تەنها بە شەڕ و شەڕانگێزی و بە هێز چارەسەربکرێن.

شیعەکانی عێراق هەر لە هەوخانی ژێمە فاشیەکەی سەددام حسێنەوە، خەریکی وەرانکردنی عێراق و کەکردنەوەی هەموو هێزەکانی شیعەن و دروستکردنی میلیشیایی سەدان هەزار کەس بە خەیان و کردنیشیان بە مورتەزقەیەکی شارەوە بە دەوڵەتی ئێران.
سوننەکان بە هەمان شێوە خەریکی خەکەکردنەوە و خە قایمکردن، بە ناوی ئەوەی هێزموونی شیعەگرایی و ئێران هەموو ناوچەکەی داگیرکردووە و ترسەکی گەورەن بە سەر هەموو دینی ئیسلام و ئیخوانەکان و دەوڵەتە سونییگەرایەکانی وەک سعودیە و تورکیا و قەتەر و ئێردەن و دەوڵەت و سەڵتەنەتەکانی خلیج. دەیان گروپی تیرەرستی وەک داعشیان لە ناوچەکەدا دروستکردوە و ماددی و مەعنەوی پشتیوانیان دەکەن. هەردوو دەوڵەتی تورکیا و ئێران بە هەمان شێوە خەریک زیاتری خە قایمکردن و بەهێزکردنی سوپا شەرخوازەکانییانن بە هەش و پێلاماردان.
کورد لە باشوری کوردستاندا، بە سەرکردایەتی و حکومەانی پارتی و یەکێتی بیست و شەش ساڵە بە ناوی سەربەخۆیی کوردەوە، هەرچەند ساڵ

جارێک مەسەلەیەکی وەک فیدرالیزم، دەوڵەتی کوردی، ئاڵای کوردستان لە کەرکوک، دەهێنانە ئاراوە و خەڵکی پەدەکانە چاوی خەڵکەوە و نەعرەتی نەتەوەپەرستی پێ زیندوو دەکانەوە، لە پێناوی درێژدان بە سیاسەتە خراپ و گەندەڵەکەی خۆیاندا، خەڵکی کوردستان بە شوارە دەخەن و تاریکی بەسەر چاویاندا دەهێنن.

لە ڕاستیدا ئەگەر بە وردی خوێندنەوە بە ئەم بارودۆخی ڕۆژهەڵات و ئەم هەڵە داگیرکارییانەی عەڕەب و بیرکردنەوەی خەڵکی ئەم ناوچەیە بکەین، ئەوەمان بە دەردەکەوێت کە هەرچ هەڵەک لەم هەزانە ئەگەر بە ناوی دین و ئاینزاییەوە بێت، یان بە ناوی ڕزگاری و سەربەخۆیی نەتەوەوە بێت، یان بە ناوی پاراستنی سەروەری دەوڵەتی ئێران و تورکیا و سوریا و عێراقەوە بێت، ئەمانە هەر یەکەیان ئاوی تریان بەرهەم دەهێنناوە و بڕاو بە بڕامبەرەکەیان دەدەن.
بە نموونە ئەگەر هەڵە دڕندەکانی داعش دروستنەبوایە و پڵاماری شاری موسڵ و هەولێر و شارەکانی تری عێراقیان نەدایە، بیانوویەک نەبوو بە دروسکردنی هەڵەکانی (حەشدی شەعبی) کە لە دڕندەیی و شەڕخوازییدا کەمتر نین لە هەڵە دڕندەکەی داعش. لە هەمانکاتدا پارتی و یەکێتی و کوردیش بە گشتی ئاو بیانوی بە دروست نەدەبوو کە بڕاوی زیاتر بە هەڵە میلیشیاییەکانی خۆی بدات بە ناوی پشتەڕگایەتی و بەرگریکردن لە کوردستان و سەروەری کوردستانەوە. کە لە ڕاستیدا هیچ کەس بە خودی خۆشەوە کە ئەم بابەتە دەنووسم نەیداتوانی بڵێت نابێت هەڵە میلیشیاییەکانی پارتی و یەکێتی بەهێزتر بکرێت و لە ڕووی لەجستی و چەکوچۆڵەوە زیاتر بەهێزبکرێن بە ئاوی داعش داگیرمان نەکات. کە بە بڕچاوی هەموومانەوە بەهێزکردنی ئەم هەڵە کوردییانە لەگەڵ ئاوی بەرگریان لە کوردستان دەکرد و شەڕی داعشیان دەکرد، لە هەمان کاتدا سەروەت و سامانەکی زەری کوردستان بە ناوی ئەم هەزانەوە بە هەدەر دەچوو.

بودجەیەکی زەبلاحی گەورەی بە خەرج دەکرا. ئاو بودجە گەورەیەی بە هەڵە میلیشیاییەکانی عێراق و کوردستان خەرج دەکرا ئەگەر بە هەردوو بواری پڕوپاگەندە و تەندروستی خەرج بکرایە دەتوانم بڵێم ئێستا عێراق و کوردستان شانیان دابا لە شانی دەوڵەتە پێشکەوتووەکان لاو دوو بوارەدا. ئەم بودجە زەبلاحە لە ساڵی ١٩٧٩ وە کە شەڕی ئێران/ عێراق دەستپێکرد دەکرێت بە قوناگی دوو سوپای گەورەی ئێرانی و عێراقییدا، کە خەرجی لە دەیان ملیار دۆلار دەدات، لەگەڵ ئاوشدا ئەم دوو سوپا گەورە زەبلاحە زیانی دەیان و سەدان ملیار دۆلاریان لە گەلی ئێرانی و عێراقی دا، جگە لاوەی کە

گەورەترین هێزی بەشداری بوون بۆ قوربانی ئەم شەڕە گەلاو و نەگریس، کە نزیکەی دوو ملیۆن مرۆڤی عێراقی و ئێرانی بوون، هەروەها دەیان لە زانا و کەسانی ئەکادیمی و مامۆستای زانکۆ بە خێرایی و زانکۆکانیانەوە تیاچوون. لەولاشەوە کورد لە خەباتی خێیدا بەرامبەر بەم دوو هێزە و هەندێک جار لایەنگرتنی ئەم دەوڵەت و ئەو دەوڵەتی ئیران و عێراق، تووشی شەڕکی نەگریس و نەخوازرا و بوو کە بە هەزران پێشمەرگە گیانی لە دەستدا، بە هەزارن کەسی سڤیل لە سەدەی دران، بە سەدان هەزار کەس لە پرۆسەکانی ئەنفالی بەدنام و کیمیابارانداو بەسەروشوێنکران، بە هەزران گوند و دێیان ناوچە خاپورکران.

سەرەڕای ئەوەی ئاماژەمان پێدا لەو هەموو ماوەرانییەی کە تووشی گەلانی فارس و عەرەب و کورد بوون، ئەم هێزە شەڕخواز و ناعەقلانییانە بە دێیان ساڵی تەرزەر بە ئاسانی یەکتریان بەرهەمهێناوەتەوە، بوون بە بیانوو بۆ درێژە دان بەو سیاسەتە گاوەی ئەم شەڕانە دروستدەکات، هیچ جۆرە متمانەیەک لە نێوان شیعەکان و سوننەکاندا نەما کە سەدان ساڵە ئەم دوو ئاینزا سیکتاریزمە ماڵی خەڵک وێران دەکەن بە ناوی ئەوەی (عەلی) دەبوو جگەی پێیامبەرەکەی ئیسلام بگرێتەوە یان (ئەبووبەکر).

گەلی کوردیش چەن لە مێژوودا زۆمی لەکراوە و داگیرکەرە زلهێزەکانی دنیای نزیکەی سەد ساڵ لەمەوبەر چەن ئەم دەوڵەتانەی ناوچەکەیان دروستکرد و گەلی کوردیان دابەشکرد بەسەر ئەم دەوڵەتە داگیرکار و هەگبزپەرستانەدا، زیاتر و زیاتر ماڵی وێرانکرا، تا لە دواجاردا و لە ساڵی ١٩٩١دا کورد ڕاپەرینی کرد و بەرەی کوردستانی و هەردوو هێزی پارتی و یەکێتی بە ناوی شەرعیەتی شەشگەڵەتی هاتنە سەر حوکم، ئەم دوو هێزەی پارتی و یەکێتی بە هەکاری ئەم درێژە پێدانی تووندووتیژی و زۆمکردن لە کورد، جگە لە گەندەڵی و دزییەکانی خێیان کە بە سەدان ملیار دۆلاری گەلی کوردی باشوریان بە فێڕدا و دزیان و بانکەکانی جیهانییان لە پرکرد و خێیان بوون بە ملیاردێر و خەڵکی گشتیشیان برسی و ماوەرانکرد، بیانووی ئەوەشیان بە دروستبووە کە بە ناوی دەوڵەتی کوردی و هەکردنی ئایای کوردستان لە کەکوک وا خەریکی نانەوەی شەڕکی تری ماوەرانکەرن.

هەموو ئەم ململانە سیاسییە ناعەقلانییە، درێژەپێدەری سیاسەتە چەوتەکانی ئەم هەزانیە، کە تەنها بەرژەوەندنی خودی حیزبگەلێک و حوکم و دەوڵەتگەلێک نەبەت، زیاتر بەرژەوەندی خەڵکی گشتی ئەم

کۆمەڵگایانەی تێدا نییە. بە درێژدان بەم شێوەنگرتنەی و پڕلامار و هەڕشکردنەوانەش وا خەریکی ئاوەژوکردنەوەی دیان هەزی تیرۆرستی، دیان هەزی مورتەزیقە، دیان هەزی میلیشیایی دروستدەکەن و بە جارێکی میللەتێک دەکەن بە میللەتێکی چەکدار و شێوەنگێز.

جیهاد موحەمەد/ سلێمانی
٣/٤/٢٠١٧

ئەدەب مێژووە … بەختیار محەمەد

بەداخەوە لای زۆربەی ئەدیب و شاعیرانی ئێمە، فیکر غایبە. زۆربەی بەرهەمەکانیان بەرهەمی زاتیین، واتە تەنها لەوە هەستەوە، نەك عەقڵ و فیکرەوە بەرهەم دێن (پێویستە فیکر پاڵپشتی هەست بکا لە بەرهەمهێنانی ئەدەبیشدا). تۆ لە کەم شیعر و چیرۆك و ڕۆمانی ئەم شاعیر و ئەدیبانە، ئاماژە و هێما فیکریی و مێژوویی و فەلسەفییەکان دەبینی: زۆربەی ئەم شاعیر و ئەدیبانە خۆیان لە قەرەی بابەتە فەلسەفی و مێژوویییەکان نادەن و بە بابەتی خۆیانی نازانن؛ بە موجەڵەدی تەماشای بوون و داهێنانی ئەدەبی دەکەن، ئەمەش وا دەکا ئەم ئەدەبە ئەدەبێکی زاتیی و لۆکاڵیی بێ، نەبێتە ئەدەبێکی بابەتەکیی و جیهانیی (پێدەچێ بەختیار عەلی – یش تەنها لە ڕۆمانی ((دواهەمین هەناری دونیا)) چانسێکی گەورەی هەبێ، کە ڕۆمانەکەی بێ زمانی ئەمانیایی وەرگێڕدراوە و دەنگدانەوەی باشی هەبوو. بە فیعلی ئەم ڕۆمانەی بەختیار یەکێکە لە ڕۆمانە نایابەکان. هیوادارم لەم بڕچوونەم لەمەڕ بەختیار بەهەڵەدا چووبم؛ کاشکی هەموو ڕۆمانەکانی دیکەشی بێ زمانانی بێگانە وەگێڕدرابانەیە و چانسی باشیان وەکو ڕۆمانی یەکەم هەبوایە و ئێمەش وەك کورد ببین بە خاوەنی ئەدەبێکی ڕاستەقینەی جیهانیی).

بەهەرحاڵ لە ئەدەبی عەرەبی هاوچەرخدا ئەدۆنیس هەم شاعیرە، هەم ڕەخنەگر و بیریارێکی ئەدەبیشە (لای ئەدۆنیس هەمیشە ئەدەب بەشێکە لە مێژوو و لە فیکر، یان بە شێوەیەکی دیکە بڵێین، ئەوان بەشێکن لە پرۆسەی داهێنانی ئەدەبی). لە ئەدەبی کوردیدا زۆر بە دەگمەن ئەم حاڵەتە بەدی دەکرێ. شاعیران و ئەدیبانی کورد تەنها خوێنەری

ئەدەبن (شیعر و ڕۆمان)، خۆیان بە خوێنەری بابەتە کۆمەڵایەتی و فیکرییەکانی وەك ئایین و فەلسەفە و مۆژوو و… تاد. نازانن، ئەمەش لە هەژاریی ڕۆشنبیریی بەرهەمە ئەدەبییەکانی ئەم شاعیر و ئەدیبانە هەنگی داوەتەوە.

***

بە گومان بەختیار یەکێکە لەو ئەدیبە دەگمەنانەی کورد، کە لەگەڵ هەموو کایە مەعریفییەکانی وەك فەلسەفە و سیاسەت و ئایین و ئەدەب و کۆمەڵناسی و… تاد. مامەڵە دەکا و سەروکاری باشی لەگەڵیان هەیە؛ ئەمەش لە هەموو نووسین و ڕۆمانەکانیدا بە باشی هەنگیان داوەتەوە.

بەختیار محەمەد

ڕالف پیترس، نێخشەی کوردستانی گەورەی کشاو، تورکیا و سەرانی باشوور دیشوێنن !

ئاشتی ئیبراهیم ئەفەندی

تورکیا مەترسی لە رزگاربوونی کوردستانی گەورە هەیە، نیگەرانی ئەنقەرە بە خەیالی نییە و لە کتوپڕکدا دروست نەبووە. ڕووسیا، تورکیا، ئێران، عیراق تا دێگات بە سەرانی پارتە کوردییەکان لە هەر چوار پارچەی کوردستان ئاو ڕاستییە دەزانن. تەمەنی "کشانی نێخشەی کوردستانی گەورە" و پرۆژەی" ژانی لە دایک بوونی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستی تازە" پرۆژەیەکی ئەمریکیی، بریتانی و ئیسرائیلییە تەمەنی دێگرێتەوە بە یازدە ساڵ پێش ئێستا کە لە ساڵی ٢٠٠٦ دەستی پێکردووە. ئەمە بووە بە هۆکارێکی گرنگ، کە تورکیا لەو ساڵانەی دوایی بە تایبەتی دوای ساڵی ٢٠٠٦ ڕێگری نەکرد بە دانانی "ئاڵای کوردستان"ی لەکاتی لە بەشی باشووری کوردستان هێروها بە هەڵکردنی هەمان ئاڵا لە تورکیا لە کاتی پێشوازیان لە سەرانی هەرێم کە بە

مەبەستی گرەبەستی بازرگانی میوانی ڕاجەب دەبوون.

گومانی تێدا نییە کە میدیای سەر بە پارتە کوردییەکان، پێنوسە خۆفرۆشەکان و خائینەکان کەوتونەتە چەواشە کردنی خەڵکی کوردستان، بەدانانی ئاماژەی بەشی باشووری کوردستان لە لایەن ڕاجەب تەیب ئەردوغان بە دەستکەوتی سیاسیی هەژمار دەکەن، گوایە لە ئەنجامی پێرەوکردنی ڕاستی پە لە ئەزمونی سیاسەتە لە لایەن سەدام و حکومەتی پارتەوازە بووی هەرەم و کاردانەوەی هەبووە لەسەر بڕیاری "ڕاجەب ئەردوغان"، کە ددان دەنێت بە "ئاماژەی کوردستان"ی لەکەی بەشی باشوور لە کاتی پێشوازی کردنی لە بارزانی.

لێپرسراوانی فەرمیی ئەمریکا، کاتێک کە بە دەنگی بەرز پروپاگەندە دەکەن بە هەر بیرکەیەک یان پلانێکی سەربازیی و سیاسیی ئەمریکی، مانای ئەوەیە کە پێش وەخت خوێندنەوە و لێکدانەوەی زەریان دەربارەی ئەو بیرکە و پلانە کردوە، کاتی ئەوەی هاتوە زەمینە سازی بە بکەن لە میدیاکان بیخەنە بەرچاوی رای گشتی، تا بە پراکتیک کاردانەوەی رای گشتی ببینن، دەست و پشتیوانی بە پلان و ستراتیژەکەیان پەیدا بکەن، کە بگومان بە پلەی یەکەم لە خزمەتی خەیاندا بێت. بیرکە و تیرمانلۆگی (ڕژەهەڵاتی ناوەڕاستی نوێ) بە یەکەم جار لە لایەن (کاندۆلیزا رایز) وەزیری دەرەوەی ئەمریکا ساڵی ٢٠٠٦ لە تەلئەبیبی پایتەختی(ئیسرائیل) لە ڕێگەی میدیا جیهانییەکان بە خەڵکی ناسێندرا

زەربەی شیکەرەوە سیاسیی، پسپۆر لە بواری سیاسیی ڕژەهەڵاتی ناوەڕاست پێنجەیان بە ئەوە دەرێز کردووە کە پرۆژەی "ڕژەهەڵاتی ناوەڕاستی نوێ" پرۆژەیەکی ئیسرائیلی، بریتانی ئەمریکییە. کەلونیل "رالف پیترس" کە عەقیدی خانەشینی سوپای ئەمریکییە هەستاوە بە کەشانی نەخشەی ڕژەهەڵاتی ناوەڕاستی نوێ، کە ئەو نەخشەیە لە میژوودا بە "نەخشەی رالف پیترس ٢٠٠٦" ناسراوە.

رالف پیترس لە سەر داوای لێپرسراوانی ئەمریکا نەخشەی ڕژەهەڵاتی نوێ کەشاوە لە نەخشەکەدا سنووری جوگرافیایی کوردستانی گەورەی دیاری کردوە، هەر چەندە ئەو نەخشەیە لە لایەن پینتاگۆنەوە بە شێوەیەکی فەرمیی هەتا ئێستا ددانی پێدانەنراوە، تەنیا کرا بە بەرنامەی ڕاهێنانی سەربازیی بە ئەفسەرە پلە بەرزەکان لە "کۆلیژی بەرەنگاری هاوپەیمانانی ناتۆ" لە ئیتالیا لە ساڵی ٢٠٠٦دا.

گومانی تێدا نییە کە هەر بابەتێک لەلایەن رالف پیترس دارێژرێت و

بکرێت بە بەرنامەی کۆڵۆنیکی لەو جۆرەدا بەبێ شەرمۆکی لە رێزاماندی (ئەکادمیی نیشتمانیی جۆنگ)ی ئەمریکی و لێپرسراوی پلە بەرزەکانی ئەمریکایی‌کانەوە وەبەر ئاماژەی نافەرمی پێنتاگۆن نابێت.
ئەوەی گرنگە لە نەخشەی پیترس رالف ئەوەیە کە لە رێژەیەکی زۆر ناوچەکاندا نەخشەی "کوردستانی گەورە" کێشراوە نەوەک دابەشکردن و بە هەرێم کردنی کوردستان، وەک ئەوەی کە لە نەخشەی خوارەوەی دەرکەوتووە سنووری کوردستانی گەورە بە ڕەنگی مۆر کێشراوە.

تورکیا وەک ئەندامی ناتۆ، گەلێک ئەفسەری پلە بەرزی لە کۆلێژی سوپای پاراستنی ناتۆ دا هەیە. کاتی خستنەڕووی نەخشەی "رالف پیترس" ئەفسەرە تورکەکان لەوە ئامادە دەبن، کە چاویان بە نەخشەکە دەکەوێت بە بێ سەودوو لێکردن ناوچەزایی خەیان دەردەبڕن وانەی ئەو ڕۆژە بچێدەهێن. دواتر ئەفسەرە باڵاکانی تورکیا لە ئەنقەرەوە پەیوندی بە رالف پیترس دەکەن نیگەرانی خەیان دەردەبڕن بەرامبەر بەو مەسەلەیە، پێی ڕادەگەیەنن کە ناتۆ هەتا ئێگەر تەنیا مابەست بە وانەووتنەوە و ڕاهێنانی سەربازیش بێت نەخشەیەکی لەو جۆرە بکێشرێت و بخرێتە بەردەم ئەفسەرانی ناتۆ. سەرای پەیوندیی تورکیا بە رالف و ئەمریکا ئەو نەخشەیە ناسرێتەوە و بنگوم ناکرێت.

وەتانی عەرەبی ئەو کات لە میدیا عەرەبیەکان کەوتنە پروپاگەندەکردن دژ بەو نەخشەیە، ناویان نابوو "نەخشەی خوێناوی". ئێران و سوریا هەمان هەوەستی تورکیایان هەبوو بەرامبەر بەو نەخشەیە و بە زۆنگی مەترسیان دانا دژ بە یەکپارچەیی سنووری دەسەڵاتیان.
ئەو جۆرە نەخشەیە، هەر کەسێک هەستابێت بە کێشانی، لە هەر شوێنێکی ئەو دنیایەدا پشتیوانی لێکرابێت پرۆژە و پلانی هەر زلهێزێک بێت، چەندێک لە بەرژەوەندی زلهێزەکانی دونیادا بێت، دوو ئەوەندە لە بەرژەوەندی دەزی میللەتی کوردە. بە سەدان ساڵ میللەتی کورد قوربانی دەدا بە دیاری کردنی سنووری جوگرافیا و نەخشەیەکی لەو جۆرە.

هەوێستی سەرانی کورد لە باشوور

سەرانی باشور بە هیچ شێوەیەک نەیانویستوە ئەو نەخشەیەی رالف بە میللەتی کورد بناسێنن، لە میدیا زۆبەلاحەکانیان پروپاگەندەیان بە نەکردوە و هەڵیان نەداوە بە خەڵک رابگەیێنن کە پرۆژەیەکی لەو جۆرە لەبەر دەست "ئەمریکا، بریتانیا و ئیسرائیل"دایە. بە تایبەتی پارتیی، کە بە پێچەوانەوە دژی کاریان کردووە و خەیان بە

بەرژەوەندییەکانی تورکیاوە گرێ داوە.
بە درێژایی ساڵانی دوو هەزارەکان هیچ کام لە میدیا حزبی و ئەهلییەکان نەمابوو کە باس لە دابەش کردنی عیراق نەکەن بە سەر سێ هەرێم و نەخشەی عیراق بە سێ پارچەیان دەختە بەرچاوی خوێنەر، بیسەر و بینەر پارچەیەک شیعە، سونە، کورد!؟ سەرانی باشوور بە تایبەتی سەرانی یەکێتی و پارتی تەنیا پروپاگەندەیان بە ئاو جۆرێ نەخشەیە کردوە گوایە لە ئایندەدا عیراق دابەش دەبێت تەنیا "هەرێم" سەربەخۆ دەبێت، ئایای لەکەلە لە پاش ئایای عیراق هەندەکەن!

نەخشەی کوردستانی گەورە بە ڕەنگی مەر رالف پیترس ساڵی ٢٠٠٦

هەر لە سەرەتاوە سەرانی باشوور سەنگەریان گرتووە دژ بە سەرکەوتنی پرۆژە و نەخشەی "رالف پیترس ٢٠٠٦"، بە بوونیان بە جاشی ئێران و تورکیا بە پاراستنی بەرژەوەندییە تایبەتیەکانی خۆیان، دزینی بیرە نەوتەکان، گیرفان پڕکردن و کار کردن دژ بە سەرکەوتنی ئاو جۆرێ پرۆژە، پلان و نەخشەیە سیاستاکان و پێوەندییە دەرکییەکانیان پیادە کردوە.

کورد دەبێت چی بکات؟

واقعێکی تاڵ لە مێژووی مرۆڤایەتیدا هاتووە، کە دەستکاریکردنی سنووری جوگرافیا و دەسەڵاتی سیاسیی، هەردەم پرۆژەیەکی خوێناوی بووە، هەموو کاتێک دوای جەنگی گەورە و خوێنرژانێکی زۆر ئینجا

توانراوە دەستکاری بکرێت و دووبارە بە گوێرەی بەرژەوەندیی زلهێزەکان دابەژرێت، بە نمونە دارشتنەوەی نەخشەی جوگرافیا و دەسەڵاتی سیاسیی لە رژەهەڵاتی ناوەڕاستدا لە سەرەتای سەدەی رابردوو دوای جەنگی یەکەمی جیهانی بوو، کە باجەکەی بە پلەی یەکەم بریتی بوو لە خوێنی ملیۆنان لە میللەتانی ئەو ناوچەیە و سوپا بەشداربووەکانی وڵاتان و میللەتانی تر، ئەنجامەکەشی سەرخستنی دەستکەوت و بەرژەوەندیی زلهێز، نەتەوەیەک بەسەر نەتەوەیەکی تر بووە.

پێکهاتەی گەلانی ناوچەی رژەهەڵاتی ناوەراست بریتیە لە کۆمەڵێک نەتەوەی نەگونجاو لە نێو سنوورێکدا کە جیاوازی نەتەوەیی، فیکری، مەزهەبی و ئاینیی هەردەم گرفتێکی بەردەوام بووە لە نەوانیاندا. لە هەمان کاتدا دەسەڵاتی سیاسیی وڵاتانی ئەو ناوچەیە بریتی بووە لە دەسەڵاتی دیکتاتۆریی هەگبەری بیروباوەڕی شۆڤێنی و مەزهەبی، کە تەنیا هاندەرێکی بچووکی پێویست بووە کە ئەو ناتەبایییە بتەقێتەوە، گەلانی ئەو ناوچەیە بکەونە یەکتر کوشتن، پێلاماردانی دەسەڵاتی سیاسیی وڵاتەکانیان. ئەو خاڵە لاوازەی گەلانی ئەو ناوچەیە لەلایەن زلهێزەکانی دنیا بەکار هاتووە، هەر کاتێک بەرژەوەندییەکانیان خوازیار بووبێت ئەوا بە ئاسانی فتیلەی جەنگ و دووبەرەکی لەنێوان ئەو گەلاندا تەقێندراوەتەوە.

بەگومان پرۆژەی "رژەهەڵاتێکی نوێ بە نەخشەی رالف" پرۆژەیەکە وەک جەنگی جیهانی یەکەم و دووەم ئاسا پێشوەخت ئامادەکارییەکی سەربازیی لە پشتەوە بووە. بە بە پراکتیک کردنی ئەو پرۆژەیەی ئەمریکا، بریتانیا و ئیسرائیل پێویستیان بوو هەبووە کە خەیان ئامادە بکەن بۆ جەنگ، لە زووترین کاتیشدا هەوبدەن بچووکترین رووداو بقۆزنەوە بۆ دەستپێکردنی جەنگ.

سەرەتای ئەو جەنگەش لەو کاتەوە دەستی پێکرد کە لە ساڵی ٢٠٠٦دا حیزبوڵا دوو سەربازی ئیسرائیلی ڕفاند، ئەو جارە رووداوانە زۆر جار پێشتر رووياندابوو، بەڵام ئەوجارە تاڵئەبیب ئەم رووداوەی قۆستەوەو دەستی کرد بە لەدانی لبنان و هەر زوو ئەمریکا پشتیوانی لێکرد، دواتر شەڕەکە گەیانرا نێو دڵی سووریا، کوردستان، عیراق لە دواتردا شەڕەی داعش بەرپابوو تا ئیمرۆ.
لە شەڕەکانی سووریا، عیراق و کوردستان دا لە جەنگی دژ بە داعش دا، میللەتی کورد قوربانی زۆری دا، توشی نەهامەتی، ماڵوێرانی و دەربەدەری هات، بە خوێنی خەی سەرکەوتنی تۆمار کرد و پارێزگاری لە کوردستان کرد، دوای تەواو بوونی جەنگ دژ بە داعش نابێت میللەتی

کورد سازش بکات لە دەستکەوتە نیشتمانیی و نەتەوەییەکان، لە ژێر ئاڵای لەکەی و بە هەڕەم کردن و پارچە پارچە کردنی کوردستان لە لایەن لێپرسراوە کوردە خۆفرۆشکان بە پلانی تورکیا، ئیران، عیراق میللەتی کورد غافڵ بکرێت.
بارو دۆخێکی گونجاو هەڵکی میژووی زیرین بە چارەسەری دۆزی کورد هاتۆتە پێش، میللەتی کورد نابێت بە پلانی "ڕژەهەڵاتی ناوەڕاستی نوێ لە ژێر نەخشەی پارچە پارچە بوونی کوردستان" دا لە ژێر ناوی بەهەڕەم کردن و هەڵکەردنی "ئاڵا" لەکەی رازی بێت! لە کاتێکدا هەڵبژاردەیەکی باشتر لەبەردەستدایە کە ئۆبامە "پرۆژەی ڕژەهەڵاتی نوێ لە ژێر نەخشەی رالف پیترس"ە. دەبێت میللەتی کورد هۆشیار بێ لە خەی چە بکات بە سەرکەوتنی ئۆو پرۆژەیە ئۆبامە دەکرێت کە پشت لە لێپرسراوانی کوردی خۆفرۆش بکات، هۆی یەکبوون بدات هێزێکی جەماوەریی پتەو پێکبهێنێت، هێزی شۆڕشگێڕان، گەریلا و پێشمەرگە لە یەک سوپای پڕوردە بوو بە گیانی نیشتمانیی ڕەک بخات، لە ژێر هەڵکردنی یەک ئاڵادا لە هەر چوار پارچەی کوردستاندا پێداگرێت لە سەرخستنی پلانی "ڕژەهەڵاتی ناوەڕاستی نوێ لە ژێر نەخشەی رالف پیترس".

_____

سەرچاوە:

http://www.rferl.org/a/1070088.html
http://theconversation.com/russia-and-irans-growing-cooperation-hints-at-a-new-middle-east-75181
Secretary Condoleezza Rice stated during a press conference 2006 in teliviv new meddle east

http://www.zaman.com/?bl=international&alt=&hn=36919
"Cold War Shivers:" War Preparations in the Middle East and Central Asia 2006-10-06
http://www.al-monitor.com/pulse/politics/2014/10/turkey-iraq-s-yria-kurds-great

بەچی هاوڵاتیەکی بەریتانی دەبێتە تیرۆریست؟ ... ئاسۆ کەمال

خالد مسعود ،کە ناوی ئەسڵی "ئەدریان ئینجو"بوو، لە بەریتانیا نیوسەدەیە لەدایک بوو بەچی بوو تیرۆریستێکی ئیسلامی،
پرسیارێکە مشکی خەڵک و میدیای لەبەریتانیادا پڕوو خڕیکە. ئەم کەسە لە سەرەتای گەنجیەوە کێشەی فامیلی ، کار ، قەرز و مادەی هۆشبەری هەبوو و دواتر چەند تاوانێکی بە چەقۆ لەدان لە کەسە نزیکەکانی سزادراوە و زیندانی کراوە. پاشان هاتوچۆی مزگەوت دەکا و دەبێتە موسوڵمان و لە سعودیە دەبە بە مامۆستا و دواتر لەلەندەن لە مەدرەسە ئیسلامیەکاندا دەرس دەڵێتەوە و لە دواجاریشدا تاوانی تیرۆریستی ٢٢مارسدا ئەنجام دەدا لە بەردەم پەرلەمانی بەریتانیا و چوارکەس دەکوژێ.
ێیشەی ئەم تیرۆریزمە ئیسلامیە لە وڵاتانی ڕۆژئاوا چیە وئیسلامی سیاسی چ پایەیەکی هەیە لە کەڵەگەی ڕۆژئاوادا؟ ڕۆگاچارەکانی بنبڕکەدنی ئەم تیرۆریزمە ئیسلامیە چیە؟
ئایا گرفتەکانی پەنابەران لە خۆرئاوا بونەتە مایە و زەخیرەیەک بە ئیسلامییەکان؟
ئەمانە ئەو پرسیارانەن کە دەتوانێ وەڵامی ئەوەمان بداتەوە کە بە لە لەندەن و پاریس ونیۆورک ووڵاتانی ڕۆژئاوادا کەسانی وەک خالد مسعود پەیدا دەبن؟
"کاتی ئەوە نەهاتووە لەووی کەمەناسی و کولتورناسی و ئایننناسی و هزرییەوە خوەندنەوەی ڕژد و ئەکادیمی بکرێت لەسەر گەنجانی کەمەگە موسەمانەکانی خۆرئاواو و ناوەند و گروپەجیهادییە ئاشکرا و نهێنییەکان و وردبوونەوە لەو پاشخانە ئابوری و کەمەایەتی و یاساییانەی لەپشت ئەم دیاردەیەوە کار لەسەر ئەو زەمینەسازیە ترسناکە دەکەن؟"*
سەبارەت بە سەرچاوەی گرفتکانی ئەو کەمەگە و کەمینیتیە ڕۆژهەڵاتیانە لە وڵاتانی ئەورووپا و ڕۆژئاوادا ئەوەیە کە لە بەشی هەژار و حاشیەی کەمەگەن ، نە کارەکی باشیان هەیە، نە ئاستی گوزەرانیان باشە و کێشەی بێکاری و مادەی هۆشبەر و تاوان لە ناویاندا بەرزترین ڕۆژیە بەبەراورد بە بەشەکانی تری کەمەگە.

هاوکات ئەو جیاوازیە کولتوریە،کە لە شوێنی خۆیەوە وەک کەسێکی سەرکوتکراو و بە ماف و ڕاگیراو لە سایەی دەسەڵات و نەریتی دینی

هاتوە، لەرەش لەلایەن ئەم حکومەتانەی ڕۆژئاواوە وەک سیاسەتی فرەکەلتوری پارێزراوە. ئەم کەمینیتیە هەروەک کەمینیتی ئەفریقی و کاریبی چاوی ڕاسیسیتی و میراتی دیدی کۆلایەتی کۆلۆنیالیستی لە کەمەگەدا پێیان دەڵێ ئەوە جیاواز و لە خوارەوەن.خالد مسعود و خالد مسعود وەک قوربانیەکی ئەم کەمایەتی و هەلومەرجە بێ پەنادەباتە بەر گواستنەوە لە جێگای هاوڵاتیەکی بەریتانی بەرەو کەمینیتی ئیسلامەکان.
سەرباری ئەمە لە ڕۆژئاوا لە تەمەنی "ئەدریان ئەنجو"، خالد مسعودەوە، واتە لە پێش نیو سەدەوە حکومەتکانی ڕۆژئاوا ئیسلامی سیاسیان دروستکردوە، کە ئەم ئیسلامییە سیاسییە سودی لەم هەڵەی پەنابەر و کەمینیتی ڕۆژهەڵاتی وەرگرت لەئەوروپا؛ هەم سودی لەبکارییەکی و نامەبونکەیی و لەونکردنی شوناسە مرۆییەکەی خۆی، ئەمانە بوون بە مایە و زەخیرەیەک بۆ ئیسلامی سیاسی کە بتوانێت بنکەیەکی گەورە لەئەوروپادا دروستبکات.

لەبارەی مەژووی دروستبوونی جیهادییەدکانەوە ،دوای شکستی سۆڤێت لەئەفغانستان، جیهادییە عەرەب ئەفغانکان دروستبوون کە زەربەیان لەم وڵاتانە بوون، دواتریش کاتێک مەسەلەی جەزائیر و شوێنکانی تریش دروستبوون، ئیسلامییە جیهادییەکان لەو شوێنانە دروستبوون و قاعیدەو ئەوانی دیکەش دروستبوون، لەئەوروپادا بنکەی گەورەیان هەبوو، باڵە سیاسییەکەیان لەلەندەن بوون، چەندین گۆڤاری ئیسلامی تووندڕەویان دەردەکرد و کاریان لەسەر ئەوە دەکرد کە پەنابەرانی نیشتەجێ بوو ناونوس بکەن بە شێوەی ئەفغانستان و لە ئەڵمانیا و بەریتانیا و وڵاتانی ئەوروپیەوە کارئاسانیان بۆ دەکرا. هاوکات دەستی سعودیە ئاواڵاکرا تا لەناو ئەم کەمینیتیانەدا لە ڕێگەی کردنەوەی مزگەوت و مەدرەسەی دینیەوە منارەان و گەنجان بۆ جیهاد و خزمەتی پەرەپێدانی ئیسلامیزم ئامادەبکا.

بەگومان لە ئەستادا کە ئیسلامی سیاسی لەڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا شێوەی دەسەڵات دەکا ، ئەوروپا و ڕۆژئاوا بەرێکی شۆک و فشارهێنانەتی کە لەڕێگەی تیرۆرەوە بەرنامەی خۆی تێدا دەباتە پێش. دەوڵەتانی ئەمریکا و بەریتانیا و هاوپەیمانکانیشیان بۆ پیادەکردنی سیاسەتی ئیمپریالیستانە ودەستدرێژی و شێوەی بەردەوام لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا زەمینەی زیاتریان بۆ ئیسلامی سیاسی خۆش کردوە کە لەناوکەمینیتیە ڕۆژهەڵاتیکانی ئەم وڵاتانەدا گۆشبکا. بەتایبەت ئەم نەوە تازەیەی جالیەی ڕۆژهەڵاتی لە ئەوروپا بەهەی ئەو قەیرانە ئابوریەی ئەستاوە هەرچی زیاتر بەکار و بەئومێد بووە،

ئەم بۆتە هەی ئاوەی هەرچی زیاترە ئیسلامی سیاسی بتوانێت لەم هەز وەربگرێت.

هۆداوی خالد مسعود جارێکی تر پەمان دەدە حکومەتکانی هەژئاوا پەویستی بە ئاڵوگۆڕی هێشەیی لابردنی دوو دنیابونی کەمەگۆ و کەمینیتیکان و لابردنی سیاسەتی هەژیی کەلتوری و سیاسەتی ئیمپریالیستی شۆ و دەستدرێژی ئیستایەتی. لەهەمان کاتدا ئەم هۆداوە تیرەریستیە هوبەهوبونەوەی ئیسلامی سیاسی و شکست پەهێنانی بەرنامە کۆنەپارستانە و دژی ئینسانیەکانی نێک تەنیا بە خەکی هەژهەڕاتی ناوەڕاست بەکو بە سەرجەم خەکی ئازادیخوازی جیهان کردەتە پەویستیکی چارەنوسساز. نمونەی "ئەدریان ئەنجو" پەمان دەدە چیتر تیرەریزمی ئیسلامی خەتەرەکی دزەکردوی دەرەکی نیە بەکو خەتەری ناوخۆی کەمەگۆی هەژئاوایە و چارەسەری لەدەی هەلومەرج و کەشکانی خودی ئەم کەمەگەیانداین.

کوردوەک میللەت لە ناو ئەو دەوڵەتەی کە دروست دەبێت ... زانا مەحمود.

میللەتی کورد لە دوای ئاپەرین لە ئەزمونی ٢٥ ساڵ حوکمەانی خەمائی لە چوار چۆەی دەوڵەتی عەراقدا نموزجێکی هێند فاشیلی پیشانی هاوڵاتی و تاکەکانی کەمەگا داوە بە جەرەک کە ئینتیمای خاک و نەتەوایەتیان بە تاکی کەمەگاوە نەهێشتوە بەتایبەت جیلە حەساس و هەستیارەکەی سەردەمی ئیستە کە گەنجن و زوەم و ستەمی هەژمی بەعسی پەشویان نەدیوە هەر بۆیە گەر بەتەمەنەکان قەناعەتکیان هەبێت بۆەی کە هەرچی گزارەبێت لە ماوەی ئەم سائانەی حوکمی خەمائیدا بە حوکمی ئاوەی کە هێندە چاوسێنراونەتاوە لە سەردەمی پەشودا کە هەژم حوکمی کردون ئێستە ئەم دەخە بە باشتر دەزانن بەئام گەنجەکان ئاو هەستیان نییە هەر بۆیە تا ئەوارە بێت و بالەڕەی مەژوی بە لەبدرێت بایەکاو بەڵای گوچکەیدا دەهێوات ئاو ژیان و خزمەت گوزاری و شوەن و جەگاو ڕەگاو ئاوو کارباو شەقامو شستاو کەهانی تازەی

دەوڵەت نەخشەی مەدەرن و بواری خوێندن و دامەزراندنی دەوڵەت ،، بەم پێیە لەماوەی پێشودا کابینەی یەک لەدوای یەکەکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان هەرگیز نەیان توانیوە نە ئیشباعی گەنج بکەن و نە لەئاستی داواکاریەکانیاندا بن هەر بۆیە وای دەبینن لە ئێستادا گەر سەرکردایەتی سیاسی کورد بتوانن دەوڵەتکیش دروست بکەن هیچ لە ژیانی ئەوان ناگۆڕێت بە ئیجابی و بەکو باری سەرشانیان قورس تر دەبێت چون گەر لە ئێستادا دەوڵەتانی دراوسێ کە هەریەکەیان پارچەیەکی کوردستانی گەورەیان پێوە لکێنراوە گەر لەووی سیاسیەوە لە چوار چێوەی دەوڵەتی عێراقدا مامەڵەیەکی سیاسی و دبلۆماسی لەگەڵ حکومەتی هەرێم بکەن و لە هەندێک ڕوانگەوە کار ئاسانی بکەن بۆ بازرگانی و ئابووری پاراستنی بەرژەوەندیەکانی خەیان ئەوا لەدوای دروست بونی دەوڵەتێک بۆ ناوی کوردستان بۆ گومان دەکەوننە دژایەتی کردن و یان گەر وەک دراوسێیەکیش مامەڵەی لەگەڵ بکەن هەمیشە بۆ هەمو هەڵە سیاسی و سەربازییە زۆبەلاحەکانیانەوە هەوە دەدەن بیخەنە ژێر جێ بەجێ کردنی ئاجیندای سیاسەتی خەیان و بەم پێیش دەوڵەت وەک ناو بۆ میلەتێکی برسی و ناوەڕۆکی سەروەت و سامانی ناو خاک و نەوت و غاز و سامانی سروشتی دەوڵەتێ بۆ ئەتەکەتێ بۆ بنەما ئیقتیسادیەکەی کوردستان بۆ ئاوانێ

لەدیوی (سۆتان)ی پێیکەرتاشەوە... بۆتان لەتیف ماویلی (پایان)

هەموو جارێ وەختی گۆگای ئازادی کەلەبجێ دەکرێت و، ئاوەی پێنوسکان لەگەرووی دەنگی پەاوەکانیان دادەبڕێت؛ هەرچی تفەنگی بەرگریش ژەنگ هەڵدێنێ!.. ئەمێ تابلۆیەک بوو لەدەروازەی ئاوایی سوتاناوا؛ هەروەها لەسەر تابلۆی سەر شەقامەکانی ئاوایش ئەم دەستواژەو هستێ پەرتانێ نوسراون:
– ئەسپەکێ بەپێکوەی تێز دەکاتێ تفنگیانەوە!…

– پەنگەکە قەوارەی گەورەی دە پەستی دەوروبەری شارەکە کردووە!…
– ئاگرەکە هەموو جارە بەبە هەڵسەرچاوەیەکی نادیارەوە بەردەبێتە دەغل ودانی!..
– هەموو مرۆڤێک بە بەرقەرار کردنی خودێتی خۆی؛ لەنێوانی دایسان وداکاساندا بەشەکەتی ئێچێتە خۆیکی قووڵەوە!..
– هەموو دەستو ەکخراوو حیزبێک بەلەرزەکی بەچەک دادەن و، لەئاست وشەی لەخاچدراو دەچەمێنەوە!..
هەروەک ئاوەی کە، گەڵە جار بەگەی گوفتارەکان لەەزبەندیدا ژمارەو ناو وەردەگرن..
سێیەم:
بەبونیاتنانی باڵیەزخانەیەک، ترشەک بخەنەوە!…
دووەم:
بە ئاستەڵە کردنی پلەو پایەی وەجاخ، دەبە بچینەوە سەروەختی مەژووا!…
یەکەم:
بە ئاوەی بەشوانەک بەڵین: بەدەورێت بی (بەدەوڵەت بی)؛ دەبی جێی پێیەکانمان خەش بکەین، ئاویش بە کچ بەکچی (مەبەستم ژن بەژنی) دەبێت لەگەڵە دەرو جیرانەکانمان!.. ئاویش لەگەڵە هەمووان نا!!!…

سفر:
بەسیەتی!!!..
بیبەنەوە؛ بەسە!!..
بەڵێنە دەرەوەو، بانگی مونەجیم باشی بکەن با بێتە ژوورە!!!…

سالب یەک:
بەچاپخانە بەڵێن با چاپەکی شار بکات و، نەخشەی پەڵاوەکان خەسار نەکات وبەسەروبەریان نەکات!..
سالب دوو:
پەنوسەکە بشکێنن، ئەگەر هەڵەکانی نەخشەی لەوی کچەکانی؛ لەشەرما بەکاڵی کەشا!…
ئەو دەرزیەش بە خاوەنەکەی ببەنەوە؛ پاش ئاوەی هەموو ئازارەکانتان دوورینەوە!!!…
سالب سێ:
برا لەسەڵەی ئاودانە ئازای ئامادە ببی، بەس بە جەماڵەش هەر خێت لەگوورە نابی!…

مونەجیم باشی:
کوێنە ئاگادار بن، کات وساتی وەڵەکوتنی کاروانەکەم بەسوێتانی

ڕاگەیاند، ئەها لە پەنجەرەی دیوەکەیەوە؛ تەماشای ئەرە دەکات!..
خەتان غافڵ مەکەن!..
"ئەرە بەڵێی موجەب وسالبەکانی سەرا کەی دەبەستەوە؟!.. "
دەنگێک بوو؛ ئەو ناوەی پڕ کردبوو، بەس نەمزانی کێیە !؟…

سفر:
ئاگادارببە حەزرەتی سوڵتان؛ با پێکەرەکەی ئەم جارە لەبەردەکی ئاسنی بێت نەک وەکو جارانی پێشو هەر لەقوڵەکەی پێش بەرایی سەرایە!!..
مونەجیم باشی:
ئەگەر دەستە چەکنەکانی کانیانەکەی نزیک دەرەدە لە بگەڕێن؛ کەژاوەی ڕەژ هەڵاتن وەڕژ ئاوابوون.. زەردەخەنەو نوری مانگشەو؛ ئەرە وەکوو چورچرا دەڵازێننەوە!..
بەردەرک:
سبەی؛ بەپەی ڕێ وشوێنی مونەجیم باشی ومحەلی ئەوارە، وەکەا بە نووری سەرا، عەسراویەک دەخەینەوەو ئاهەنگ دەگێڕین!!.. بەس هەموتان وەرن.. کەس خۆ نەگریتەوە!.. بەو بیانووم ناوە!.. ئەمە فەرمانی حەزرەتی سوڵتانە!!!…
سفر:
ئەزانی چی؟!..
هەر خۆ گیف کردنەوەو بەڕابەڕ نەبێت!.. سەرەد کردنی خەڵی مردووان بەس!.. ئەم جارە مەژوو نامەیەکی بە ناردووین ودەڵێ: ڕوحم بەکەس مەکەن، قسەی خەتان بکەن!.. دەستی ئاهەنگیش بە هەمووان ڕایەرن!.. هەرچی هاتە شایی با بێت، ئەگەر ستڕانیشی جیا بێت!!!…
دواجار ئەوەی لەدەلاقەو پەنجەرەی ئاوایەوە دیار بوو؛ ئەوە بوو کە، هەموو چوونەوە لای سوڵتان و، سوڵتانیش هەر وەکو جاران!..

بەتان لەتیف ماویلی (پایان)
٢٠١٤ / ٧ / ٧

پشتکردن … سەردار جاف

لەو دیوی خەم
ڕۆشنایی سەبەر دەبینم
ڕووناهییەك تاریکستان نیشان دەدا
من چرای خەزانی بێ هەڵدەکەم
ئەو فوو لە ڕۆحی شەرابیی تڕێم دەکا
لەو دیو مەملەکەتی ژنەوە
هەشەبایەك بە هۆوەیە ……
دەست بە کاژی تڵقەکانتەوە بگرە
ئاشق بوونم بە سەمای هەڵەتی سەراب
لە سۆراغی دڵمدایە
ئاخ ئەمە چ شێتبوونیکی سەمایە
بە تارمایی باڵاتا هەڵدەزنێت و
دەبێتە پەرکەمی یەکبین لە خەیاڵدانی ئاوەزا
ڕادەنیشێ و لە گەماڕۆیە
ئەڕێ کچێ
تێ لە هەڵاتنی ئەستێرەی گەلاوێژەوە فێربووی
بە سۆراغی هەوینەوەی خۆی گەرما هەگر بیت و
نەشئەی شنە با بسپێری
یا لە گوڵدانی نوسینەوەی شیعرا
ژنێتی خێ دادەماڵی
لە ئاوێزانی عەرشی غوربەتی خۆتا بملاوێنە
بێ سوکنایی چەپکێ ڕۆحی سەرگردانیم
تریفەیەك لە چاوانتم بێ بنەڕی
ئەی شکاوەی لق و پۆپی دارئەرخەوانی بن سەیوانێکی ڕەش ڕەش
لە خەرەندی ئاشق بوونا
گەوهەری ڕۆح بنێ دەستم
یا ئەوەتا هەردوو لە ڕێی فەنابوونا خۆمان دەخێین
یا لە سەر باڵی فریشتەیەك چراتێی تەدارەکی مەیلبوونمان
گەرم دەکەین
ئەمستاکە
بە کام دیوی نامۆبوونمان ئاشنا دەبین
لە تەك تەڵای تاریکایی بێ مروەتی
یا لە ئامێزی تینوێتی
شەرم دەکەین

ئاااای نەزانین ……
چۆن لە سۆبوونەوە بێ حەز
کاڤانە گەوجیان کردین
من لە گەوجی …. خێ بە دانا و ئاقڵترین بیری مرۆیی دەزانم
تێ لە ترسی ئامبازی ئاوێزان بوونا
سەرە ڕای ئیشقم لێ دەگری
شێتم وەك هەر تاکێکی تر
لە حەژمەت و ترسی کوفر ئەحمەدەکان
هەترەش چوو بووم
نە خەون نە ئاگایی ….
باڵات تارمایی سپییە و بە بەر سێمای دییەکانما دێن و دەچن
ئەو دەمانە لە سێراغی شێت بوونما عەوداڵ دەبی
چۆلەکەکە لە پاڵ تەرمی سارد‌ەوە بووم تێر تێر دەگری
خودایە چەندم لە دەرگا کۆمدراوەکانت دا
چەندم هەردوو باڵ ڕاوەشان
پەنجەکانم هەڵدەلەرزین
نزاکانم دەریای ئاویان لە چاو دەزان
پێت نەگوتم ……
جوانی بەهەشتت دەدەمێ
حۆریە ژنی جوانی دونیا ….
دەنگێ لە مانەندی ونبوو
ئێ چی لە پووچی تێ بکەم
ئاوەزت پێ کا کراوە ، بیرت گەمژە و کاڤام نەزان

لیمبۆرگ
2017 / 4 / 3

دایکم … سمکۆ

من دایکێکم هەبوو
بۆنی شویت و عەنبەری لیدێهات
نینۆکێکانی گوێ نیرگز بوون و
لە نێو درزی مەمکەکانی

خەر هەدەهات
من باخکم هەبوو
چوار وەرزە هەر بەهاربوو
چی گوڵکانی چڵەکیان دەگرت و
ووبار لە چاویان
خوێی دەهات
دایکم دەی کڵگەیەك بوو
سەوز وەکو دار سنەوبەر
مزر وەکو هەنارکان
لە باتی دڵۆپی باران
ماچ بە تاو هاژەی دەهات
٣٦ بەهار بەر لە ئیستا
لە عەسرکی پرچ ئاتوونی
دایکم لە باخچە ئاوا بوو
لەو ڕۆژەوە نەخەر هەڵهات
نە چڵەکەش لە خونچەوە
جاریکی تر
سەری دەرهات

سمکۆ ٢٠١٧ لەندەن

بەیەکگەیشتی مەرجدار بە ڕەفراندەم... چالاکی ئاغجەلەری

جارێکی دی وەکو سەرجەم نەورۆز و وەرزی بەهارەکانی پێشتر خواستە نیشتمانی و نەتەوەیەکان لە لایەن کارکتەرە سیاسیەکانی کوردانی باشوورەوە دەستی بە دەبڕەت و پشکەی نەکوژاوە دەگشنەوە بە هەندەک خواست بۆئەندازەیەک لە گەڵاستانی خەونی گشتی خەڵک دەچێت، لەڕەوە خولەکی تر لە یاریکردن بە سایکەلۆژیەتی تاکی کوردی بەگشتی و کوردی باشوور بەتایبەت دەست پێدەکات ، ئەنجامیش دەڵانە یەکە لە دوای یەکەکانی خەڵکی سادە و بەردنەوەی نوخبە سیاسیە فەڵاویەکەیە. بەڵام گرەوی ئەمجارە قورسە ، لە گرەوی شوانکی

شارەزای بەبەزیی دەچێت، شوانێک کە ئاوەدە خواردنی گەشتی نەرمەی مەڕ گۆڕکانە، بە ئاوەی زەرترین بەشی پەبەتت بە گوەدان دەیانکاتە نەو سەوزاییەکی بەمین چنراوەو، لە کاتێکدا ئەم مەڕ بەدەنگانە زایکریان ئاوەندە بە دەکات کە چی داهاتویەک چاوەڕیانە لە دەم بردن بە ئاوە مەرگە سەوزە مەرگ هەنە ، بەڵام نازانرێت کەی و چۆن بە جۆە دەن بە هەرچی پاراستنی گیانی خۆیان و تەرکردنی بەرخەڵەکانیان کە چاوەڕوانی قومە شیرەکی دایکیانن.

بەڵێ ریفراندەم لەم ئان و ساتەدا . لەم پەرتەوازە سیاسیەی نیشتماندا لەم پشێلی یاسا و پێکخستنی دەنگی خەڵک و پەرلەماندا لەم هەماجیەتی خەسپاندن و چاوسورکردنەوەی حیزبدا، زەرەکی دی لە لەمە بە دوادا هاتوەکاندا. دەست بردن بە ئەم پرسە پێش هەر پشتگیریەک لەی گومانێک سەرهەدەدات کشی بارتاقی هەڵکانیانە. ئەم پرسە بەکەمەڵە بەروو ەووی نەتەوەیەك دەکەنەو تاسەر ئەسقان دژ بە هەسوکەوتی سیاسی و ئابووری ەقەمەکانە، فەزایاکیان بەرجەستە کردوە هەموو هەستەکان مردوون تێیدا، تێناگەم بۆچی ەوویکەو ئەم پاروو گوماناویە دەخەنە سەر سفرەکە!!.

لە راستیدا گشت پرسی لە ناوچەیەکی ئارام ، پشت بەستوو بە سیاسەتی سەرکەوتویی هەرمایەتی و نەودولەتی و گونجاو بە ژیانێکی دیموکراسی بە خۆش ، شایەنی هەنگاونانە بە هەرچی گەیشتن بە مافە ەواکانی ئەو خەڵکەی لەو ناوچەیەدا ژیان دەکەن ، کوردستانیانیش شایەنی ژینگەیەکی لەم چەشنەن، بە ئاوەی ریفراندەم (گشت پرسی) تێدا بکرێت. بەیە لە ئەستادا ێفراندەم و هەڵکردنی ئاڵا لە کەرکوک دووانەی سکێکی پە لە ئازاری گەلەکە بە ئاوەی لە بار نەبرێت پەیستی بە هەڵوسوکەوتێکی حەکیمانە هەیە ، تا لە ئاست ئەو ئازارەدا بێت کە تەمەنێکی درێژ گەڵەک پەوەی دەتلێتەو، لە فرامۆش کردنی کەرکوک و ناوچەکانی جە ناکۆک بە ئەم پرسە ، بەتاە کردنەوەی ئەو بەهایەیە کە لەگەڵ ئاڵاکەدا کردیان بە تاجی قەڵای کەرکوک.

لە کۆتایدا راستیەکان پەمان دەڵێن: ((ئەگەر ئاوەی سیاسی و دەماست لە ئاستی ئەو متمانەیەدان بەڵێنی گەانەوەی داخوازیەکانی جەماوەر و چارەسەری پشوەخت بدەن، بەرهەمکەی ئەو بەڵێیانە دەبێت کە چرەی هیوای گەلەکەی پە دەپوشکێت ، بە پچڕانەو هەر بەڵێیەک ، بەڵێی بەردوامیدانە بەو ژیانەی دەگوزەرێت ،بەڵێی گوە نەدانە بە داهاتوی نەتەوەیەک هاوکات بەڵێی کافامی تاکەکانیش لە خە دەگرێت)).

بەیانامەی حزبی کۆمۆنیستی کرێکاری چەپی عێراق سەبارەت بە ڕیفراندەم و سەربەخۆیی کوردستان!!

مەسەلەی بەرپا کردنی ڕفراندەم بۆ سەربەخۆیی کوردستان ئێوە بە زیاتر لە هەفتەیەک دەچێت بووەتە یەک مەسەلەی داغ لە کوردستانی عێراق و سەراسەری عێراقدا. بەپێی هەواڵەکان هەردوو مەکتەب سیاسی یەکیەتی نیشتمانی کوردستان وپارتی دیموکراتی کوردستان لەسەر ئێوە ڕێکەوتون کە ڕیفراندەم ئەنجام بدەن بۆ " دیاری کردنی مافی چارەی خۆنوسین" یان بۆ سەربەخۆیی کوردستان بە دوای ئێوەشدا لەگەڵ لایەنە سیاسیەکانی تردا کەوتونەتە قسە وباس کردن و ئەمڕۆ شاندێکی باڵای هەردوو حزبەکە چونەتە بەغدا بۆ قسەو باس لەسەر ئەم بابەتە. کە دیارە هاوکات هەڵکردنی ئاڵای کوردستان لە کەرکوک هەڵایەکی زۆری ناوەتەوە.

سەرەڕای ئێوەی ئەمە پەیمان وایە حزبە ناسیۆنالستیە کوردیەکان بە گشتی و یەکێتی و پارتی بەتایبەتی بەرپا کردنی ڕیفراندەم بۆ سەربەخۆیی کوردستان وەک یەک وەرقەی فشار بەکار دەهێنن بۆ مامەڵە و دەسکەوت و بڕشی زیاتر لە دەسەڵات لە گەڵ بەغدا لە بەرامبەر دەوڵەتکانی ناوچەکە وئێوان خۆریکی تاڵان و بڕینی خەیانن. بەکاربردنی چەمکی "دیاری کردنی مافی چارەنوس" لە جایێتی مافی سەربەخۆیی خۆی دەڵێلی ناجدی بونی ئێوان پشان دەدات، هەروەها دەنگدانی زۆربەی خەڵکی کوردستان لە هەڵبژاردنکانی عێراق لە یەکەم هەڵبژاردنی عێراقدا بۆ جیابوونەوە و گوێ نەدانی ناسیۆنالیزمی کورد بۆ ڕۆئی خەڵکی کوردستان و ڕەک کەوتن لەگەڵ هەڵە کونەپەرستەکانی عێراق ئێوەی سەماندوە. ئەمە پەیمان وایە ڕیفراندەم و سەربەخۆیی کوردستان خۆی پرسەی ڕزگاری خەڵکی کوردستانە لە دەسەڵاتی ناسیۆنالیزمی کورد ونەک قایم کردنی دەسەڵاتی ئێوان.

ئەمە خەڵکی کوردستان بانگواز دەکەین پرسەی ڕیفراندەم بۆ سەربەخۆی کوردستان بۆ جدی وەربگرن لە ناسیۆنالزمی کورد قبوڵ

نەکەن یاری بەم مەسەلەیەو بکات و فشار بهێنن ئەم پرسەی ئەنجامبەدرەت و گرانەو بە ئیرادەی خەڵکی کوردستان بە یەکلاکردنەوەی ئەم مەسەلەیە بکەنە ئەمری واقع.
لەم ڕووەو ئەم خاڵانە دەخەینە ڕوو:
١- ڕیفراندەم بە سەربەخۆی کوردستان لە هەموو ئەم ناوچانەی کە زۆرایەتیەکەی کورد نشینن بە دامەزراندنی کوردستانی سەربەخۆ و هەموو خەڵکی کوردستان تەدا بەشدار دەبن، نەک بە دامەزراندنی دەوڵەتی کوردی وهەروەها نەک بە "دیاری کردنی مافی چارەی خۆنوسین".
٢- سەرەنجامی ڕیفراندەم دەبە هەموو لایەک پێوەی پابەندبن، حکومەتی عێراق و پەرلەمانی عێراق لە پێش هەموویانەوە هێزەکانەو ناسیونالیزمی کورد ، نابە ڕێگە بدرەت بە هیچ سات وسەودایەک بە سەرنجامی ڕیفراندەمەو بکرەت، بە دوای بڕیاکردنی ڕفراندەم ئۆگەر زۆرایەتی دەنگیان دا بە جیابوونەو، دەبە جیابوونەو بچێتە بواری جێبەجێ کردنەو.
٣- ڕیفراندەم لە ژێر نەزارەتی ڕێکخراوە نەو دەوڵەتیەکاندا ببرەت بەڕێوە بە تایبەت نەتەوە یەکگرتوەکان، شەش مانگ دیاری بکرەت بە هێزە سیاسیەکانی کوردستان و عێراق بەرنامە و نەخشەی خیان بە ئازادانە بلاو بکەنەو پیش ئەنجام دانی ڕێفراندەم.
٤- ئەمە تەدەکەشین دەوڵەتی کوردستان دەوڵەتێک بەت لەسەر بنچینەی هاوەاتی بوونی یەکسان دامەزرابەت و دەولەتێکی نا قەومی و نادینی و سیکیولار بەت، دەوڵەتی هەموو دانشتوانەکەی بەت بەهەموو پێکهاتەکانیەو هەموو خەڵکی کوردستان بانگەواز دەکەین لەدەوری ئەم خواستە کەببنەو.
٥- ئەمە ڕایدەگەینین بەپێی هەموو داتاکان و بە پێی زانستی کەمەناسی کەرکوک شارێکی کوردستانیە و بەشێکە لە جوگرافیای کوردستان بیە دەبەت لە ڕیفراندەمدا بەشدار ببەت، و لە نزیکترین فرسەتدا ڕیفراندەم لە شاری کەرکوک ئەنجام بدرەت بە ئەوەی خەڵکەکەی بەبار بدەن ئەوان سەر بە کوردستانن یان سەر بە عێراق، ئەمە بانگەوازی خەلکی شارەکە بە هەموو زمانە جیاجیا کان و نەتەوە جیاجیاکنەو دەکەین دەنگ بدەن بە پێوەست بوونی کارکوک بە کوردستانەو.
حزبی کەمۆنستی کرێکاری چەپی عێراق هەموو خەڵکی کوردستان بانگەواز دەکات بە فشار هێنانی جدی بە سەر حزبە ناسیونالستیەکانی کوردستان بە مل دان بە بڕیا کردنی ڕیفراندەم بە سەربخۆی کوردستان، ڕایدەگەینین سەربەخۆی کوردستان لەبەرژەوەندی خەڵکی کوردستان تەواو دەبەت و دووری دەخاتەو لە سیناریوی ڕەش و شەڕی تایفی لە

عێراقدا، داوا دەکەین دەنگ بدەن بە جیا بوونەوە. هێزەکانی جیابوونەوەی کوردستان دەستی خستە ناو ئاوێزانی دەکات بۆ تێکشکاندنی بەرەی پایتەختی کوردستان. سەرباری کوردستان خۆی گۆڕێ لە دەستپێکی ناسیونالیزمی کورد و کۆنەپەرستی و لە ئیسلامی سیاسی دەرکەوتنی بەرەی ژێر پێی ئەوانە و ئێستا ئاسان دەکات بۆ هێزگار بوون لە دەستپێکی گەندەڵی و مافیای ناسیونالیزمی کورد، هاوسەنگی هێزو پێلاریزە بوونی کەمکردنەوە لە دەوری تێکشکاندن بۆ دامەزراندنی دەوڵەتی ئازاد و یەکسان و سۆشیالست فراهەم دەکات.

حزبی کۆمۆنستی کرێکاری چەپی عێراق
٥ نیسان ٢٠١٧